

**SOCIALE
INNOVATIE
FABRIEK**

***Innovatie
waar iedereen
bij wint***

#2

Bergen verzetten

Wie ooit de moeite deed om eens goed naar de bodem onder onze voeten te turen, verbaasde zich vast al over het gekrioel, maar vooral over de gestructureerde orde en fanatieke samenwerking van mieren. Ja, miéren. Die kleine gekke wezentjes die stokjes en blaadjes versleuren die veel groter zijn dan hun eigen lijfjes, dapper op weg om bij te dragen aan hun nieuwste project. Hoeveel mieren zouden we al achteloos voorbij zijn gelopen of per ongeluk vertrappeld hebben? En toch mag de mens in de mier zijn meerdere erkennen als het gaat over samenwerken.

De ongelooflijke daadkracht van de mensen die bij de Sociale InnovatieFabriek over de vloer komen, doet me altijd weer denken aan de bedrijvigheid van mieren. Keer op keer ontdekken we prachtige staaltjes inzet voor mens en/of milieu en valt ons de kracht op van de gepassioneerde mensen die wij 'sociaal innovatoren' noemen. En keer op keer valt op dat één vernieuwer veel in zijn mars kan hebben, maar dat diens slagkracht na een contact met ons lerend netwerk alleen maar groeit. Het staat buiten kijf: samen dingen doen heeft geen optel-, maar een vermenigvuldigend effect.

“Er zijn héél wat mensen die hun nek uitsteken en met vernieuwende concepten aan de slag gaan om maatschappelijke verbetering te brengen.”

Die les hebben we zelf ook geleerd. Toen we twee jaar geleden van start gingen, vonden we het best overweldigend dat we goed moesten zijn in visievorming rond armoedebestrijding, klimaat, sociale cohesie... én tegelijk moesten kunnen adviseren over business modellering, doelgroepanalyse, impactmeting... én het allemaal vlot overgebracht moesten krijgen aan de buitenwereld. En dat alles met een vzw waarvan

het aantal teamleden op twee handen te tellen valt? Dat kón toch gewoon niet? Al die inzichten, kennis en inspiratie: nee, die konden we inderdaad onmogelijk in huis hebben. Zalig was het moment dan ook toen we beseften dat dat ook helemaal niet hoeft. Als we maar zouden ontdekken wie die inzichten en kennis wel heeft, als we maar spitsvondig genoeg zouden zijn in het speuren naar mensen die innovaties willen helpen groeien. Als we mensen er maar van konden verzekeren dat er altijd anderen zijn die hun steentje willen bijdragen én die ook daadwerkelijk voor hen vinden.

Ja, de dag waarop we dat inzagen, maakte ons lichter en tegelijk véél rijker. En kijk: momenteel hebben we zo'n 7.000 contacten in ons netwerk: allemaal mensen die op een of andere manier iets kunnen betekenen voor sociale innovatie. Als *peer learning* organisatie worden we steeds beter in het zoeken en leggen van de juiste verbindingen tussen mensen en ideeën. Kom ons dus niet vertellen dat er zo weinig gebeurt in Vlaanderen, dat iedereen 'op z'n gat zit' of dat we weinig creatief zijn. Denk eens na, kijk eens rond en zie hoe er bottom-up en vaak vanuit onverwachte hoeken enorm veel aan het bewegen is. Vlaanderen mag dan een voorschot groot zijn, er zijn héél wat mensen die hun nek uitsteken en met vernieuwende concepten aan de slag gaan om maatschappelijke verbetering te brengen. Daar kunnen wij over getuigen – net als deze publicatie. Ook het bedrijvige wezen dat mens heet is – net als een mier – in staat om bergen te verzetten voor een gezamenlijk doel: maatschappelijke verbetering!

Kaat Peeters,
directeur Sociale InnovatieFabriek

16

Het Spilvarken
AFVAL WORDT ETEN

18

Duo for a Job
WERK ZOEKEN GAAT BETER MET TWEE

21

TEJO
LAAGDREMPELIGE
PSYCHOTHERAPEUTISCHE HULP
VOOR JONGEREN

23

Tri-vizor
CARPOOL VOOR CARGO

24

Collectief Goed
RENOVEREN OP ZIJN CREATIEFST

26

Rising You(th)
ALLEENSTAANDE NIET-BEGELEIDE MINDERJARI-
GIE VREEMDELINGEN ZOEKEN HET HOGEROP

28

BlueAssist
... HELP(T) MENSEN VERDER

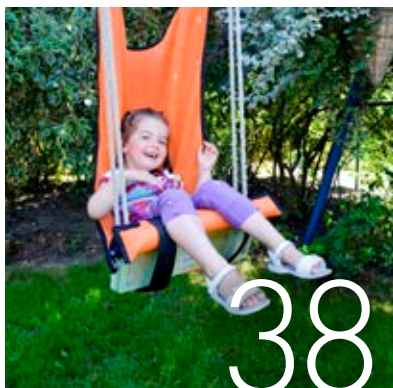
Solidare-it!
SOCIAAL NETWERK IN REAL LIFE

Peerby / WijDelen
SPULLEN DELEN MET JE BUREN

Rabot op je bord
KWALITEITSPRODUCTLIJN UIT GROENTEN- EN FRUITOVERSCHOTTEN

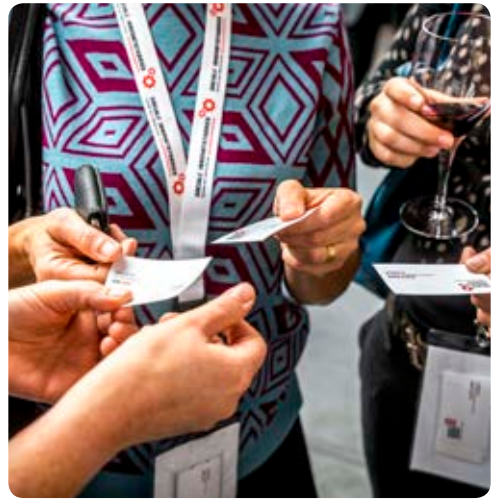
Thea Swing
SPORT- EN SPELMATERIAAL VOOR MENSEN MET EEN BEPERKING

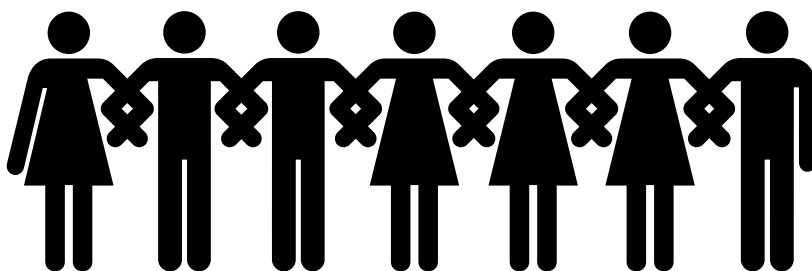

Armen Tekort
BEWEGING TEGEN KANSARMOEDE

Wat is de Sociale InnovatieFabriek?	5
De Sociale InnovatieFabriek in een notendop	6
Radicale Vernieuwers veranderen de wereld	8
Social Pitch Box	11
Impact Netwerk	11
Maatschappelijke impactevaluatie	12
Sociale Innovatie Academie	14
Sociale innovatie wereldwijd	40

Wat is de Sociale InnovatieFabriek?

Bij de Sociale InnovatieFabriek zitten we niet graag stil. Na een overweldigend opstartjaar, draaien de fabrieksraderen nu op volle toeren. Samen met de innovatoren uit ons netwerk en veel partners zetten we sociale innovaties en sociale ondernemingen op de kaart. Als netwerkorganisatie zorgen we voor ‘acceleratie’ of versnelling. Waarom en hoe doen we dat, vraagt u?

Wij dromen ...

Het begint met een droom. Geen wazige, verwarrende droom, maar een helder beeld van een inclusieve, duurzame, gezonde, solidaire samenleving. Daarin heeft iedereen toegang tot de kennis, het netwerk en de ondersteuning die nodig is. Burgers, bedrijven, overheden en verenigingen delen hun kennis en creëren de voedingsbodem voor innovaties met maatschappelijke meerwaarde. Wij dromen van een wereld vol maatschappelijke vernieuwing, waar innovatie en idealen hand in hand gaan.

Wij geloven...

“It takes a village to raise a child” zegt het op Pinterest populair gedeelde Afrikaanse spreekwoord. Voor sociale innovatie geldt dit ook: het vraagt een heel netwerk voor een goed en vernieuwend idee succesvol is. Je hebt kennis nodig (van netwerking over financiering tot sociale media), collega’s die er mee in geloven, partners die je ondersteunen en critici die je uitdagen je idee aan te scherpen. Wij geloven dat iedereen mee een betere wereld kan mogelijk maken.

Wij werken ...

Er komt een moment dat de inspiratie op is of de juiste informatie zoek, je idee in een doodlopend straatje lijkt te zitten of het geld opraakt, je met je enthousiasme geen blijf meer weet of je net de juiste partners niet vindt. Daarvoor is de Sociale InnovatieFabriek er. Met inspiratiesessies, workshops, in company training, begeleiding, versterkingsessies, peer tables, Solution Labs, onderzoek, netwerkmomenten, campagnes en zo veel meer helpen we je verder. Wij werken, maar we werken vooral samen. Een hele community van innovatoren schakelen we in voor peer-advies, zodat ze jouw idee vleugels kunnen geven.

Wij realiseren ...

Onze begeleiding helpt sterke, innovatieve oplossingen voor een betere wereld ontstaan. In deze publicatie lees je over een aantal voorbeelden, die stuk voor stuk maatschappelijke problemen ombuigen tot opportuniteiten. Het resultaat: innovatie waar zowel de eigenaar van het idee als de hele maatschappij bij winnen. Zo realiseren we samen sterke maatschappelijke impact. En dát is dan weer een wake-up-call voor anderen: sociale innovatie en sociaal ondernemerschap rendeert. Niet alleen of altijd economisch, maar áltijd maatschappelijk!

Voor meer informatie over ons **aanbod**, kijk op pagina 14.

Schrijf in op de **nieuwsbrief** via www.socialeinnovatiefabriek.be/nieuwsbrief.

De Sociale InnovatieFabriek in een notendop

MEDIA

WEBSITE

130.000
page views

NIEUWSBRIEF

7018
abonnees

TWITTER

646
volgers

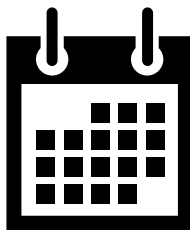
FACEBOOK

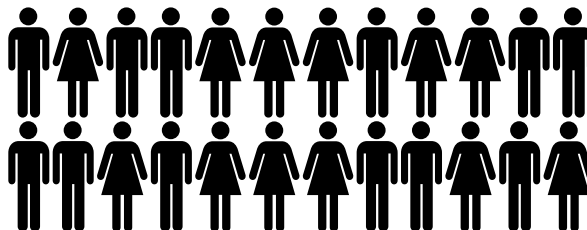
Sociale InnovatieFabriek /
Radicate Vernieuwers
2285
likes

90% van ons netwerk vindt de website en praktijkvoorbeelden inspirerend

ACTIVITEITEN

114
events

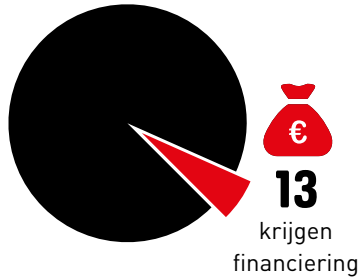

5023
deelnemers

IMPACT
EVENTS
WORKSHOPS
SOCIAL BUSINESS MODELLING
TRAINING
PRAKTIJKSAFARI
MEET UPS
SOLUTION LABS
TOELICHTINGEN
PEERTABLES
PITCHING
KEYNOTES
ONDERZOEK
BOOTCAMP

BEGELEIDING

223
concepten in begeleiding

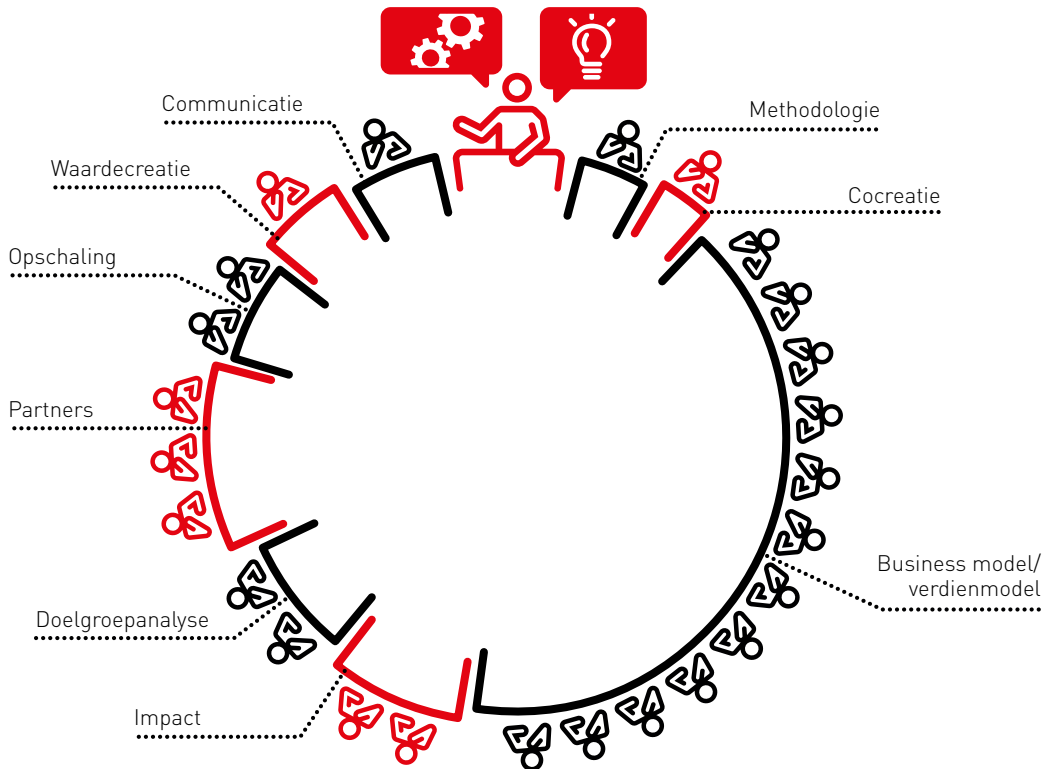
NETWERK VAN INNOVATOREN

100%
van de innovatoren
beveelt het peer-to-peer leren
via versterkingssessies aan bij anderen

64%
van de innovatoren
vindt dat het project sneller van de grond kwam
dankzij de begeleiding

HOE KUNNEN WE JE HELPEN?

Dit zijn de meest voorkomende knelpunten waar innovatoren begeleiding voor zoeken:

Radicale Vernieuwers veranderen de wereld

De ideeën van de toekomst? Die hebben we vandaag al nodig. Daarom gingen de Sociale InnovatieFabriek en De Standaard samen met Cera, Coopburo, Koning Boudewijnstichting en IWT op zoek naar innoverende oplossingen voor maatschappelijke uitdagingen tijdens de campagne Radicale Vernieuwers.

Klimaatverandering, armoede, diversiteit, eenzaamheid of mobiliteit zijn mondiale maatschappelijke uitdagingen. Toch schrikt dat innoverende burgers, trendsettende bedrijven of baanbrekende organisaties niet af om zelf met hun bedrijf, (vrijwilligers)werking of dienst oplossingen te creëren. Radicale Vernieuwers zetten hun dromen over een betere wereld om in daden, vaak tegen de stroom in. Ze hebben niet alleen mooie ideeën voor een socialere en duurzamere samenleving, ze doen er ook wat aan. Door het klassieke denken uit te dagen, al dan niet van binnenuit 'het systeem' te veranderen en te verbeteren. Wie zijn ze en wat doen ze?

Een grootschalige zoektocht werd opgestart om de radicale innovaties voor een betere wereld op te sporen. Het resultaat was indrukwekkend: er werden maar liefst 335 realisaties ingediend. De Standaard zette enkele van deze positieve verhalen om in prachtige getuigenissen over maatschappelijke verbetering. Een jury onder leiding van Otto-Jan Ham koos uit de inzendingen uiteindelijk 10 Radicale Vernieuwers. Hun oplossingen voor één (of meerdere) maatschappelijk(e) uitdagingen zijn non-conformistisch en maatschappelijk vernieuwend. Met een stevig potentieel om onze manier van denken of handelen drastisch van koers te doen wijzigen.

www.radicalevernieuwers.be

**dS De
Standaard**
VERWACHT
HET ONVERWACHT

**Vlaamse
overheid**

DE 10 RADICALE VERNIEUWERS:

JURYWINNAAR

- **Peerby** is een online platform, ontwikkeld door twee Gentenaars, waarmee je makkelijk spullen van je burens kan lenen. Sociaal, ecologisch én gratis.

PUBLIESKWINNAAR

- **Rescoop** verbindt burgers die hun schouders zetten onder hernieuwbare energie.
- **Het Spilvarken** (Gent) brengt varkens terug in de stad zodat afval terug voedsel kan worden.
- **Tri-Vizor** organiseert 'carpooling voor cargo', wat naast efficiëntiewinsten ook milieuwinsten oplevert.
- **Duo for a Job** uit Brussel werkte een mentoring-programma uit waarbij een vijftigplusser een niet-Europese jongere begeleidt om werk te zoeken. Ook hun financiering is innovatief!
- **Collectief Goed** uit Antwerpen maakt van leegstaande huizen sociale woningen, zodat grote gezinnen met een klein inkomen weer een toekomst hebben.
- **Millibeter** zet een geheim wapen – de zwarte wapenvlieg – in om afval te verwerken voor de chemische industrie.
- **Nearly New Office Facilities** - Nnof maakt trendy kantoor materiaal van afgedankte kantoor meubelen.
- **Solidare-it!** uit Brussel brengt mensen die hulp nodig hebben in contact met mensen die hulp willen geven. Hun online platform is het échte sociale netwerk.
- **De Liefhebbers Zaalvoetbal** promoten fairplay, door wedstrijden te spelen zonder scheidsrechters!

De campagne Radicale Vernieuwers werd gecreëerd naar het voorbeeld van de populaire British 50 New Radicals en de Radicale Vernieuwers in Nederland.

www.nesta.org.uk > New Radicals
www.radicalvernieuwers.nl

“We moeten gewoon oplossingen vinden voor alle maatschappelijke uitdagingen die op ons af komen. Ik hoop ook op slimme mensen die dat voor mij gaan bedenken, mensen die vooral ook van goeie wil zijn en niet extreem rijk willen worden van hun idee.”

Otto-Jan Ham
Radiomaker en tv-presentator

“Er is geen maatschappelijke uitdaging waarvoor burgers, bedrijven en verenigingen geen oplossingen uitwerken. Soms kleinschalig of aarzelend, vaak met grote ambitie en een gedegen businessplan maar zeker altijd vol enthousiasme en geloof in verandering. Dat is indrukwekkend.”

Philippe Muyters
Vlaams minister van Innovatie

Social Pitch Box

Social Pitch Box verbindt ideeën met mensen

Klaar om jouw idee met de wereld te delen? Sta je te popelen om partners en financiers aan te spreken? Je verhaal overtuigend overbrengen bij de juiste mensen is essentieel. Een goede 'pitch' of korte toelichting is uitnodigend, bondig, concreet en op maat van de luisteraar.

Op het gloednieuwe www.socialpitchbox.com vind je alles wat je nodig hebt om een ijzersterke pitch te maken. Gebruik de tips om je verhaal op te bouwen en bekijk de voorbeeldvideo's om je te laten inspireren door hun aanpak. Laad tenslotte een videoboodschap van maximaal 2 minuten op.

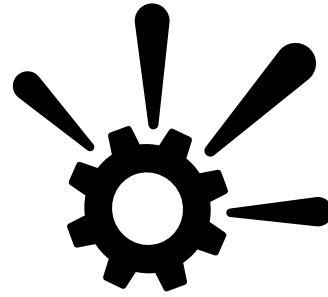
Daarna doet Social Pitch Box het koppelwerk. Organisaties, partners, stichtingen en bedrijven willen op de hoogte blijven van de nieuwste projecten. Zij schreven zich in op de site om jouw pitch te bekijken en – als ze overtuigd zijn – ook te ondersteunen.

Zoek je financiële middelen? Een partner die je idee inhoudelijk kan ondersteunen?

Maak nu gratis je pitch aan en geef je idee vleugels.

www.socialpitchbox.com

Social Pitch Box is een project van de Sociale InnovatieFabriek en iDROPS.

Impact Network

Producten, diensten, methodes kunnen het leven van mensen of de hele maatschappij veranderen. Sociaal innovatoren willen een verschil maken, dat betekenisvol is. Om te weten wát dit verschil is, luisteren ze naar verhalen van hun doelgroep, analyseren ze resultaten en sturen ze hun werking bij zodat de tijd en energie die ze er aan besteden maximaal rendeert.

Ken je jouw 'theory of change'? Hoe evalueer je je werking, campagne of project? Heb je interesse om je ervaringen te delen met anderen? Wil je meer weten over het meten en analyseren van impact? Sluit je dan aan bij het **Impact Network**, dé community voor mensen die het verschil willen maken.

Op www.impactnetwork.be volg je de laatste trends, lees je de nieuwste publicaties en hoor je over de beste tools over impactmeting. We herkauwen de moeilijkste theorieën tot hapklare stappenplannen. Je hoort er als eerste over workshops en events. We laten pioniers hun verhaal vertellen en illustreren dit alles met praktijkvoorbeelden.

Wat is jouw impact?
Sluit je aan bij het Impact Network.

Maatschappelijke impactevaluatie

Geweldig, je bent de wereld aan het veranderen. Maar weet je precies wat de impact is van jouw activiteit en waarom je doet wat je doet? Tomas De Groot, die impactevaluatie in de praktijk onderzoekt, legt uit wat impact is en of wat je doet ook spoot met wat je wil bereiken. Eenvoudig is zo'n zoektocht niet, opwindend en verrijkend des te meer.

First things first: waarom zou je tijd willen besteden aan een impactevaluatie? Het kost tijd, je kent de mogelijkheden niet, het leidt tot verwarrende informatie... Dat klopt, maar bedenk eens welk risico je loopt wanneer je doorgaat terwijl je niét weet wat de impact van je acties is? De overheid in Kiribati, een eilandnatie in de Stille Oceaan, waar de economie vooral draait op visvangst en kokosolieproductie, subsidieerde de kokosolie-industrie om overbevissing tegen te gaan. Het onbedoelde gevolg? De eilandbewoners kregen meer vrije tijd – en sloegen massaal aan het vissen...

Eerst de violen gelijk stemmen

“Samen héél goed weten waar je het over hebt, is een goed begin”, steekt Tomas De Groot van wal. “Daarom heb je duidelijke gezamenlijke begrippen nodig. Om te checken of acties succesvol waren, verwijzen organisaties doorgaans naar hun ‘output’. Bouw je scholen in ontwikkelingslanden, dan streef je naar lessen en leerlingen die ze regelmatig bijwonen. Output staat voor concrete, tastbare producten en diensten. Een mogelijke outcome is: alle leerlingen die hun opleiding afronden in die school en zo duurzame kansen krijgen. Dan hebben we het over verwezenlijkingen en maatschappelijke ‘winst’. Impact is dan weer het maatschappelijke veranderingseffect.

Impact kan positief zijn – hogere scholingsgraad, meer emancipatiekansen in de regio – maar er kunnen ook negatieve effecten zijn, zoals minder hulp in gezinnen om het land te bewerken, dus meer stress en/of minder inkomsten... De impact van je activiteiten bekijken, leert je iets bij over je maatschappelijke meerwaarde en je ambitie. Wil je enkel je missie invullen – ‘Bereik ik mijn doelen? Hoe kan het beter?’ – of wil je een stukje maatschappelijke verandering ‘claimen’? Dán pas kijk je eigenlijk over het muurtje van je eigen activiteiten, waarbij ook negatieve of onbedoelde bijeffecten in beeld kunnen komen”, zegt Tomas.

Impactevaluatie start eigenlijk met het precies bepalen wat er zo belangrijk is aan je missie en wat je dagelijks

doet om die in realiteit om te zetten. “Organisaties kijken er telkens weer van op hoeveel assumpties er zijn over ‘de missie’”, vervolgt hij. “En dan is een interne dialoog broodnodig. Wat betekent je activiteit voor jou en je collega’s? Hoe kan je impact bereiken? De ene kan een doelgroep als prioriteit beschouwen, iemand anders hecht meer belang aan bepaalde stakeholders zoals investeerders, of aan de overheid. Ook op strategisch niveau kunnen er verschillen naar boven komen. Uitspreken wat je belangrijk vindt, is al een belangrijke stap om de juiste vragen te stellen.”

Hoe je impact evalueert: it's all up to you

En zo belanden we bij het grote belang van kiezen. Je impact hangt af van de prioriteiten die je stelt, je strategische doelen, je stakeholders... Juist evalueren hangt dus af wat je echt het belangrijkste vindt. Er zijn veel mogelijkheden. Grofweg kan je ze in vier methodes onderverdelen. Er is de gerichte screening van een ervaringsgericht oordeel, waarbij je stakeholders gaat bevragen over je veronderstellingen in je veranderingstheorie. Via kwalitatief onderzoek ga je op langere termijn systematisch documenteren en analyseren wat

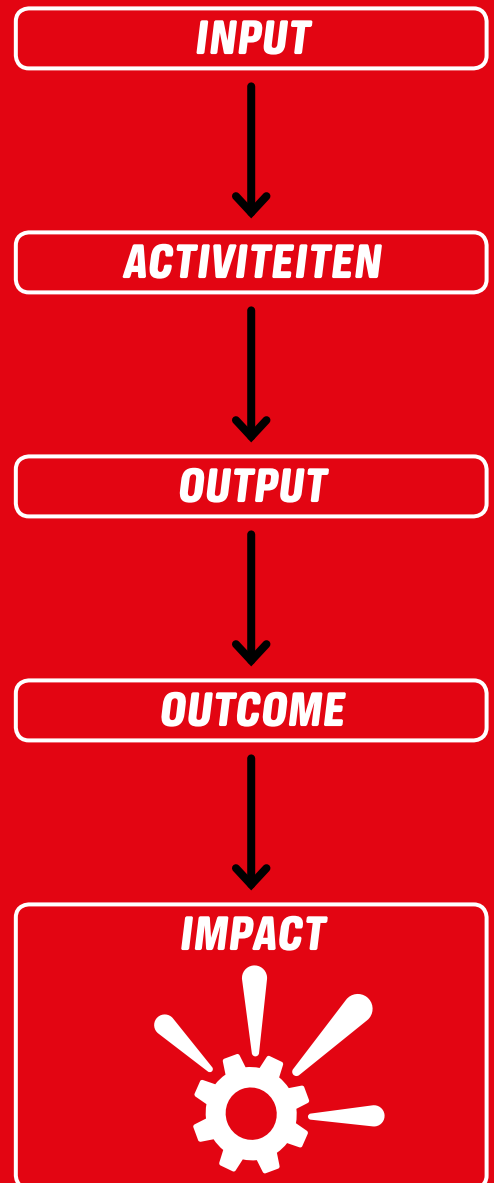
die achterliggende uitgangspunten zijn, bijvoorbeeld via case studies of storytelling. De inzichten die je daarvoor opdoet gaan dieper dan bij het ervaringsgerichte oordeel. Bij veel variabelen kan een kwantitatief onderzoek met een numerieke statistische analyse nuttig zijn. Ten slotte is er moneteriseren, waarbij je een monetaire waarde probeert te geven aan je maatschappelijke meerwaarde om die af te wegen tegen je investering. Die aanpak werkt vooral bij meerwaarde die je makkelijk in geld kan omzetten, zoals in de gezondheidszorg. Soms wordt een combinatie van methodes gebruikt en er bestaan talloze instrumenten voor.”

Wat telt is voortschrijdend inzicht (en wat je daar mee doet)

Dat grote bedrijven kiezen voor kwantificeren en kleinere voor kwalitatief onderzoek, is daarbij een cliché dat niet helemaal meer opgaat. “Ook wie traditioneel focust op output en outcome begint aandacht te besteden aan diepgang”, besluit Tomas De Groot. “Casussen en storytelling blijven soms sterker ‘hangen’ dan harde cijfers. Voor fundraising en marketing kan dat interessanter zijn. Omgekeerd geldt dat ook kleine organisaties kiezen voor kwantificeren wanneer hun werking erg complex wordt. Alles begint bij jezelf af te vragen waarom je het nodig vindt om je impact te evalueren. Je moet zelf weten waar je prioriteiten liggen en ook de keuze van je evaluatie daarop baseren.

Tot 2017 voeren de Sociale InnovatieFabriek en partners een door het IWT ondersteund collectief actieonderzoek over het zichtbaar en valoriseerbaar maken van maatschappelijke impact. Het doel: tot een roadmap komen waarmee elk type organisatie/bedrijf impact kan evalueren en zo missie en werking verbeteren.

Meer hierover via
www.socialeinnovatiefabriek.be/nl/nieuws/meten-is-alles-over-je-maatschappelijke-impact-weten
www.imapctnetxerk.be

Sociale Innovatie Academie

Is je bestuur gebeten door sociale innovatie? Is je netwerk nieuwsgierig om bij te leren over maatschappelijk vernieuwen? Is je bedrijf geïnteresseerd te weten hoe maatschappelijke en economische winst hand in hand kunnen gaan? Je kan de Sociale InnovatieFabriek inhuren voor workshops, lezingen, toelichtingen en keynotes. Inspirerend. Hands-on. En altijd op maat van je bedrijf of organisatie. Schrijf je in op een van de vormingen van de Sociale Innovatie Academie of contacteer ons met je vragen via www.socialeinnovatiefabriek.be.

Impactgedreven business modelling

WORKSHOP

Hoe kan je trouw blijven aan je idee én er inkomsten uit halen? Wil je een business model opmaken voor je sociale innovatie? Geïnteresseerd in de leerlessen van sociale ondernemers? In deze workshop krijg je de kans om je eigen businessmodel verder te ontwerpen, op basis van een canvas en de dialoog met- en interactie tussen de deelnemers.

Sociaal ondernemend innoveren

INTRODUCTIE

In deze toelichting staan we stil bij het spanningsveld tussen het goede doen en er geld mee verdienen. We illustreren met heel wat voorbeelden hoe beide samen kunnen sporen. Sociaal ondernemerschap en sociale businessmodellen worden zo concrete begrippen. Je gaat niet aan de slag met je eigen concept, maar we lichten wel een tool toe zodat je naderhand alleen, in je bedrijf of vereniging aan de slag kan gaan met een sociaal ondernemend idee.

“Sociale innovatie zou een pleonasme moeten worden: elke innovatie moet in de toekomst maatschappelijke problemen oplossen. Maatschappelijke en economische return moeten hand in hand gaan.”

Leo Van de Loock
Directeur Samenwerken en Beleid IWT

Pitching for good

WORKSHOP

Een paar minuten, meer tijd krijg je vaak niet om je verhaal aan de man te brengen. Steeds vaker worden projecten beoordeeld op basis van een pitch of een korte presentatie om anderen te overtuigen van de sterktes van een product, dienst of methode. Kan jij je case overtuigend pitchen? Wij helpen je op weg. De Sociale InnovatieFabriek wijdt je ook in in digitale tools die je pitch kunnen verhelderen of opleuken en die de impact bij financiers of partners vergroten.

Financieringsmix voor je project

WORKSHOP

Je hebt een idee. Een goed idee. Maar nu nog het geld ervoor vinden. Subsidies zijn niet (meer zo) vanzelfsprekend. Tijdens deze sessie krijg je een overzicht van de financieringsmogelijkheden voor sociale innovaties. Met praktische informatie en analyse nemen we je mee achter de schermen van stichtingen, equity funds, social business modelling, crowdfunding, projectoproepen, ondersteuning door innovatieorganisaties, banken, enz. We lichten de voor- en nadelen toe, illustreren ze met praktijkvoorbeelden en geven je tips & tricks bij het benaderen van financiers.

Inspiratiesessie Sociaal innovatieve praktijken

INTRODUCTIE

Klinkt 'sociaal innoveren' als een buzzword waar je niet veel mee kan aanvangen? Mist jouw bedrijf de trend? Wil je organisatie zich heruitvinden met vernieuwde praktijken? Samen gaan we aan de slag met sociale innovatie en sociaal ondernemerschap. We scouten op voorhand naar relevante sociale innovaties die te maken hebben met de maatschappelijke uitdagingen waar je op (wil) inzet(ten). Kunnen we de ideeën er achter gebruiken om zelf te vernieuwen?

Mijn eerste financieel plan

INTRODUCTIE

Je hebt zicht op een businessmodel? Je kent de doelstellingen van je bedrijf, wat je zal aanbieden, wie je klanten zijn, hoe je je aanbod aan de man kan brengen, of en hoeveel personeel je denkt nodig te hebben? Dan ben je klaar om je eerste financieel plan op te stellen! Hoeveel kosten zal je maken, welke inkomsten kan je verwachten en is dat haalbaar? Via een zelftest van 10 vragen maak je een eerste haalbaarheidstoets van je onderneming.

WAT MAAKT ONZE WORKSHOPS, INTRODUCTIES EN TRAININGEN ANDERS?

Jij zoekt inspiratie, ondersteuning en informatie waarmee je zelf aan de slag kan gaan. We zorgen er dan ook voor dat je naast theorie veel praktische tips krijgt en de mogelijkheid om te oefenen.

Wij geven geen les. In plaats daarvan delen we met jou de verhalen en ervaringen van innoverende burgers, bedrijven en verenigingen. We mixen daar de laatste trends en goede tools door en doorspekken dit met oefeningen.

Je zal je niet vervelen! We garanderen je inspiratie en begeleiding op maat van je vragen. Geen uren luisteren naar powerpoint presentaties, maar hands-on en interactief.

Het Spilvarken

AFVAL WORDT ETEN

Buurtbewoners houden samen enkele varkens op een verloren stuk ruimte in de stad. 'Spilvarkens', omdat ze leven van voedselafval uit naburige winkels en restaurants. In 2014 liepen zo drie varkens rond op de Gentse Bijlokesite, de zomer daarop arriveerden er drie nieuwe in Gentbrugge. 42 buurtbewoners delen een beurtrol om ervoor te zorgen. In een halfjaar tijd zal op die manier een ton voedselafval omgezet zijn in eersteklas varkensvlees.

Kunnen we afval, overschotten, onkruid en leegstand niet gebruiken in plaats van dat alles te bestrijden of te ondergaan? Rond die vraag werd vorig jaar in Gent bijzonder creatief geëxperimenteerd. De aanzet kwam van de innovatiewerkplaats Timelab en de kunstschool Kask, die de stad een nieuwe lijfspreuk gaven: Niets is verloren. Stedelingen konden voorstellen indienen.

“Zo belandde ik aan een tafel met nog zeven stadsge-noten die wilden nadenken over onbenutte ruimte”, zegt **Nathalie Snauwaert**. “Een van ons was kok en zei: ‘Waarom houden we er geen varkens op?’ Het was een goed idee, omdat varkens een bestemming kunnen geven aan de verloren ruimte én het verloren voedsel van een stad.”

Intussen is Het Spilvarken een zelfstandige organisatie, gefinancierd door crowdfunding en sponsors. Snauwaert leidt alles onbezoldigd in goede banen, maar ze wil er best haar beroep van maken. “Ik heb de stad Gent

voorgesteld dat ze me aanneemt als ‘boer in voedselverlies’. We zitten binnenkort samen.”

Waarom werkt het zo goed?

Omdat het dieren zijn. Snauwaert heeft ook ervaring met buurtmoestuinen. “Maar bij een dier voel je je nog meer betrokken. De burens die zich opgeven om voor de varkens te zorgen – wij noemen ze ‘hulpboeren’ – moeten zo’n twee keer per week tijd maken voor de varkens: voederen, overschotten ophalen bij middenstanders of een beetje schoonmaken. En die mensen stáán er ook. Omdat ze weten dat er een dier op hen wacht.”

Moet de stad nu vol varkens?

Dat is niet het hoofddoel. “De varkens zijn in de eerste plaats passanten. Ze blijven zes maanden, daarna gaan ze naar het slachthuis en worden ze deels verkocht en

deels verdeeld onder de hulpboeren. Geloof me gerust: het is veel beter vlees dan wat je in de supermarkt koopt. Maar het mooiste resultaat na die zes maanden is iets anders: het is een buurt die zich een verloren plek eigen heeft gemaakt, en die samen nadenkt over wat er nog allemaal mogelijk is met die plek. Het zijn mensen die we uit hun huis hebben kunnen lokken en die de kracht van burencollocatie hebben ontdekt.”

Het is een Trojaans varken, zegt Snauwaert. “Veel burens denken eerst dat het alleen over dieren en vlees gaat, maar het zet veel meer in gang. Het doet je inzien hoeveel zaken je anders kunt aanpakken.” Op de plek die vorig jaar is omgewoeld door spilvarkens, voorheen afgesloten terrein, is nu een bloemenplukweide aangelegd voor de buurtbewoners.

“Dit zijn eigenlijk Trojaanse varkens”

“Maar we promoten zeker ook kleinschalige veeteelt. Tegen eind dit jaar wil ik een website maken met een draaiboek voor burens die op eigen initiatief samen varkens willen houden. Als je er als coöperatieve duizend euro in investeert, kun je er later drieduizend euro uithalen.”

Snauwaert had wel nooit de bedoeling om het eten van varkensvlees aan te zwengelen. “Integendeel, ik wil de band tussen mens en varken herstellen, en ik denk dat daardoor mensen net minder vlees gaan eten. Dat onderzoeken we dit jaar met een enquête: of de spilvarkens een invloed hebben op onze opvattingen over vlees eten.”

www.hetspilvarken.be

Deze tekst verscheen eerder in De Standaard
www.destandaard.be/radicalevernieuwers.

**Het Spilvarken is een van de
 10 Radicale Vernieuwers van 2015.**

WAKATI

Een gezonde bodem en succesvol groenten en fruit telen is één uitdaging. Ze fris bij je kopers krijgen een heel andere. Momenteel wordt 45 procent van alle voedsel op onze planeet verspild. In ontwikkelingslanden komt dit vaak doordat boeren niet de nodige middelen of infrastructuur hebben om hun oogst op een degelijke manier te bewaren. Enter: de koele kast. Wakati is een koelkast met klein zonnepaneel, waarin voedsel lang vers blijft zonder het te koelen. Een simpele en betaalbare oplossing die ontwikkeld werd door de Belg Arne Pauwels.

www.wakati.org

KIPWEST

Rondscharrelende kippen die wormen pikken op het schoolplein. Bio-eitjes halen van je eigen kippen. Dat kan ook in de stad! Buurtbewoners en directe burens van de wijk Midwest in Amsterdam investeerden in een collectief kippenhok. Als deelnemer kan je je groente-afval voeren aan de kippen en elke twee weken je eigen eitjes ophalen.

midwestamsterdam.wordpress.com

Duo for a Job

WERK ZOEKEN GAAT BETER MET TWEE

Duo for a Job wil iedereen de kans geven om werk te vinden dankzij een intergenerationeel mentorschap. De resultaten van hun aanpak zijn verbluffend en de financiering via een Social Impact Bond ook.

Duo for a Job is een organisatie die jonge werkzoekende immigranten koppelt aan vijftigplussers die hen willen coachen, in de overtuiging dat ze elkaars horizon verruimen. Ze liet in Brussel al 160 duo's een halfjaar samenwerken. Met succes.

Frédéric Simonart kreeg het idee tijdens zijn studies. "Voor mijn studie management maakte ik een eindwerk over burn-out aan het eind van de loopbaan. Vijftigplussers vertrouwden me toen toe dat ze opzagen tegen de brutale overgang die hun pensioen zou brengen, en dat het zoeken was naar een manier om hun ervaring nog tot haar recht te laten komen. Mijn daaropvolgende masteropleiding heb ik afgerond met een thesis over de toegang tot de arbeidsmarkt voor jongeren met een migratieachtergrond. In die periode leerde ik in Toulouse een vzw kennen die peterschappen regelde voor werkzoekenden. Het bracht me op het idee om mijn vijftigplussers te koppelen aan jonge migranten. Ik heb altijd in de Marollen gewoond en vond het altijd al jammer dat er geen cafés waren waar verschillende generaties en culturen elkaar ontmoeten."

"Ik besliste dat ik er op mijn dertigste aan zou beginnen. Ter voorbereiding werkte ik vijf jaar als hr-manager bij

GDF Suez. Samen met Matthieu Le Grelle, die ervaring had opgedaan bij het Rode Kruis en Artsen Zonder Grenzen, stichtte ik in 2012 Duo for a Job."

“Ik vond het jammer dat er geen cafés waren waar verschillende generaties en culturen elkaar ontmoeten”

Waarom werkt het zo goed?

Duo for a Job is bedacht als een win-winsituatie en zo werkt het ook. Enerzijds vergroot het de kansen van de werkzoekenden: 35 tot 40 procent van hen vindt binnen een halfjaar een baan, terwijl van de Brusselse jongeren met een migratieachtergrond gemiddeld binnen een jaar maar 29 procent aan de slag kan. "En het gaat er niet alleen om dát veertig procent werk vindt," zegt

Simonart, "maar ook dat onze duo's jobs vinden op het juiste opleidingsniveau. Zo hadden we onlangs nog een jongeman uit Jemen die nu aan de slag is bij een Sint-Niklase softwareontwikkelaar, nadat hij met zijn coach het bedrijvenlandschap had verkend, een reeks oefeninterviews had gedaan, mensen had ontmoet uit het netwerk van de mentor..."

"Naast de 40 procent die werk vindt, hebben we 40 procent die aan een stage of opleiding begint. De overige 20 procent komt er naar eigen zeggen sterker uit." De coaches, die volledig vrijwillig werken, zijn minstens even enthousiast. "Tot nu toe meldde 99 procent zich aan voor een tweede traject", zegt Anne De Smet van Duo for a Job.

Ook de financiering is slim en nieuw

Duo for a Job wordt grotendeels gesteund door privé-sponsors, maar test ook een nieuw financieringsmodel uit: SIB, van Social Impact Bond. "Het is een overeenkomst tussen drie partijen: de vzw, de overheid en sociale investeerders – dat kunnen stichtingen, ondernemingen of particulieren zijn. De sociale investeerders voorzien startkapitaal, zodat de vzw de kans krijgt om zich te bewijzen. In die fase zitten wij nu. Na twee jaar worden onze resultaten doorgelicht. Als blijkt dat de overheid dankzij ons werk kosten heeft bespaard – en dat blijkt hier nu al – dan betaalt ze de investering deels of volledig terug aan de investeerders. In het andere geval krijgen ze niets terug en geldt hun investering als een schenking."

Kan ik meedoen?

Duo for a Job is nog constant op zoek naar vrijwillige coaches. Voorwaarden zijn dat je vijftigplusser bent, dat je Nederlands, Frans of Engels spreekt en dat je werkervaring hebt, in eender welke sector.

Je moet je wekelijks kunnen vrijmaken om in Brussel een drietal uren samen te komen met de jongere die je begeleidt. "In Vlaanderen is Duo for a Job nog niet opgestart, maar er bestaan wel plannen voor", zegt Anne De Smet.

www.duoforajob.be

Deze tekst verscheen eerder in De Standaard
www.destandaard.be/radicalevernieuwers.

**Duo for a Job is een van de
10 Radicale Vernieuwers van 2015.**

Startnext Berlin is het grootste crowdfunding platform in Duitsland, Oostenrijk en Zwitserland waar onder meer kunstenaars, uitvinders en sociaal ondernemers hun ideeën voorstellen aan het grote publiek en deze door hen willen laten financieren. Altijd een interessant startpunt om zelf nieuwe ideeën op te doen!

www.startnext.com

THE CHANGER

De mensen achter het Duitse netwerk **The Changer** stelden vast dat het merendeel van de jongeren vandaag voor een job willen kiezen die de wereld beter maakt (als ze de keuze hadden). Het is aan ngo's en sociaal ondernemingen om zich goed te profileren, kennis te delen en een goed team samen te stellen. Het platform The Changer verzamelt tips, events en jobs voor jongeren die 'social impact carrière' willen maken en helpt hen om een sociale onderneming uit te bouwen. Ze adviseren ook ondernemingen hoe ze toptalent kunnen aantrekken en hoe ze hun organisatie kunnen ombouwen tot een voor de Generation Y aantrekkelijke sociale onderneming.

www.thechanger.org

LAAGDREMPELIGE PSYCHOTHERAPEUTISCHE HULP VOOR JONGEREN

Is de nood om met iemand te praten hoog, dan krijgen jongeren tussen 10 tot 20 jaar bij TEJO onmiddellijk en anoniem psychotherapeutische hulp in een knusse, vertrouwen wekkende omgeving. Juriste, pedagoge, psychologe en gedragstherapeute Ingrid De Jonghe richtte in 2009 de vzw TEJO op om jongeren met psychische noden meteen verder te kunnen helpen.

Het Antwerpse TEJO-huis is een oer-gezellig historisch pand, hartje binnenstad. Zachte sofa's, warme kleuren, schilderijtjes aan de muren: één en al huiselijkheid is het hier. Niets laat vermoeden dat je bent aanbeland in een 'zorgcentrum'. "In Vlaanderen kunnen jongeren met psychische problemen terecht bij de Centra voor Geestelijke Gezondheidszorg. Die werken curatief, maar er zijn wachtlijsten", vertelt **Ingrid De Jonghe**. "TEJO zet in op preventie en start de hulpverlening zo snel mogelijk op, in vertrouwen en zonder kosten. Jongeren komen met of zonder afspraak naar TEJO. We bieden eerstelijns-hulpverlening – of zeg maar nuldelijns: onze deur staat altijd open." Anoniem is de hulpverlening van TEJO ook – binnen de deontologische en wettelijke grenzen: als het nodig is, verwijzen de therapeuten jongeren door.

De Jonghe. "Ik doe zelf nog veel therapeutisch werk. Laatst had ik een meisje van 16 dat alleen moet gaan wonen. Ik zie jongeren met relationele problemen, met stress door intrafamiliaal geweld, moeilijke omgangsregels met gescheiden ouders, omdat ze het in hun eentje moeten rooien... Niet meer dan 20 procent van de jongeren die we zien, woont nog bij beide ouders. In deze maatschappij móét vanalles, en steeds méér. Veel jongeren zijn doodmoe en kunnen niet meer volgen. Daarbij komt dat maar weinig jongeren hun rechten kennen. Daarom willen we vanaf volgend jaar ook gaan sensibiliseren in scholen. We hebben net meegedaan aan een Europees onderzoek (CLEAR) met 15 tot 16-jarige jongeren naar hoe kinderrechten-educatie kan helpen tegen jeugdgedelinqentie. Daaruit blijkt onder meer dat zij vooral gewoon kind willen zijn en beschermd willen worden tegen geweld."

“In deze maatschappij móét vanalles, en steeds méér”

Die aanpak én de vrijwilligerswerking vormt binnen de hulpverlening een behoorlijk uniek plaatje. "We geloven heel sterk in preventie, zodat hulpvragen in een vroeg stadium worden opgevangen en problemen niet escaleren", zegt Ingrid, terwijl ook communicatieverantwoordelijke Lieve Van Boxem erbij komt zitten. "Onze professionele, vrijwillige therapeuten zorgen mee dat de wachtlijsten in de jongerengezondheidszorg korter worden. Hard nodig, want de hulpvraag blijft toenemen", vervolgt Ingrid

TEJO-huizen in Vlaanderen

Het netwerk van TEJO breidt zich als rolmodel voor innovatieve eerstelijns-hulpverlening uit in heel Vlaanderen. "Nieuwe TEJO-huizen zijn welkom", vervolgt Ingrid De Jonghe. "Hoewel elk huis vrij autonoom mag werken, vragen we wel een krachtig engagement. Om het TEJO-concept te bewaren, hebben we een engagementstekst en 'good practices' opgesteld. Zo werken we allemaal op basis van de korte oplossingsgerichte methode. Per jongere gaan we standaard voor tien sessies. We laten hen tijdens het intakegesprek 'toveren' met de vraag: "Wat zou je willen veranderen?" Hun antwoord – hun wens – proberen we dan samen,

soepel en solidair te vervullen. Jongeren voelen feilloos aan dat we oprecht naar hen luisteren.”

Erg belangrijk voor het team van TEJO is de werking als labo. “Onze werkgroep therapeutische procesbegeleiding is onze denktank”, vervolgt Ingrid. “We blijven samen zoeken naar de juiste hulpverlening, verfijnen die voortdurend op basis van onze gedeelde ervaringen. Zo kwamen we tot het inzicht dat we soms ouders moeten betrekken, of jongeren eraan moeten herinneren dat ze hun afspraken moeten nakomen. Want de vraag is groot, maar als vrijwilligers zijn onze middelen beperkt.”

Gelukkig kan TEJO rekenen op een tweehonderdtal professionele therapeuten in vijf centra die zich inzetten als jeugdtherapeut, vooral psychologen en (ortho)pedagogen, zowel bachelors als masters, maar allemaal met een therapieopleiding. “Nieuwe mensen zijn altijd welkom, op voorwaarde ze een therapieopleiding achter de rug hebben”, beaamt Ingrid. “Elke therapeut heeft zijn of haar eigen beroep naast TEJO: we hebben lesgevers, ambtenaren, bedrijfspsychologen... Hun engagement voor TEJO levert hen leuke contacten, kennis en praktijkervaring op. Gratis opleidingen ook, en vooral: als vrijwilliger krijg je het gevoel dat je iets teruggeeft aan de samenleving.”

“De vraag is groot,
maar onze middelen beperkt”

Graphic novel

De wind zit in ieder geval mee voor TEJO. De Te Gek-campagne met Selah Sue helpt psychische problemen bespreekbaar maken bij jongeren en in het najaar start aan de Medialaan met hetzelfde doel de campagne Rode Neuzen Dag, met een grote slotshow op 5 december. “Die media-aandacht zal het taboe rond jongeren met psychische problemen verder doorbreken. Daar werken we graag aan mee”, zegt Lieve Van Boxem.

“In Antwerpen mochten we tot nu toe rekenen op de Dienst Welzijn van de provincie voor steun, maar dat beleidsniveau wordt afgeschaft” valt Ingrid in. “De stad Antwerpen ondersteunt ons ook. Elke TEJO zou stadssteun moeten krijgen, bijvoorbeeld door de locatiekosten te dragen, want eigenlijk is dit een prachtig stedelijk initiatief. Anderzijds is onze onafhankelijkheid ons ook heel wat waard. We bedenken dus zelf nieuwe initiatieven voor extra financiering. We brengen een graphic novel uit om onze werking nog bekender te maken. Enkele jongeren zitten mee in de werkgroep voor het scenario. Dat is toch prachtig? Die jongeren voelen zich dankzij TEJO weer lekker genoeg om daaraan mee te doen.” Alleen al in het hoofdkwartier in Antwerpen hielp TEJO al 2500 jongeren tijdens meer dan tienduizend gesprekken. “Ons signaal aan de overheid en de maatschappij is duidelijk: meer solidariteit en inzet van de hele samenleving om mee de verantwoordelijkheid te dragen voor het persoonlijk welzijn van jongeren. Zodat ze de kans krijgen om op een mooie manier volwassen te worden”, besluit Ingrid De Jonghe.

www.tejo.be

Vandaag rijdt 1 vrachtwagen op 4 leeg en de gemiddelde beladingsgraad van de niet-lege vrachtwagens bedraagt amper 57%. Met de sterke groei van e-commerce en de "next day delivery" zal de benuttingsgraad van de vrachtwagens nog verder dalen.

"Hebben we maatschappelijk nog wel ruimte om dit te verteren?" vroeg **Alex Van Breedam** zich af. Door bedrijven te leren hoe ze hun transport en de infrastructuur kunnen delen, wordt er efficiënter en duurzamer gewerkt. Tri-Vizor organiseert en stimuleert die carpooling voor cargo. Ze analyseren de Europese goederenbewegingen en gaan op zoek naar bedrijven die samen willen laden. Het resultaat is efficiëntiewinst, betere service en een duurzamer transport.

www.trivizor.com

Tri-Vizor is een van de
10 Radicale Vernieuwers van 2015.

Meetsies

NIEUWE VRIENDEN DANKZIJ MEETSIES

Een vriendenkring opbouwen is nooit gemakkelijk, zeker niet als je nieuw bent in een stad. Daar spelen de bedenkers van **Meetsies.com** handig op in. Via het pas gelanceerde platform kan je etentjes (tegen betaling) aanbieden aan onbekenden, of er als gast op inschrijven. Je kan je etentje ook een bijzondere omschrijving geven, bijvoorbeeld 'voor singles' of 'alleenstaande moeders'. De oprichters nemen een percent op je inkomsten om het platform draaiende te houden.

www.meetsies.com

De Big Society Awards is een erkenning voor burgerinitiatieven in Groot-Brittannië. Eerder dit jaar ging de hoofdprijs naar het **02 Think Big** programma. Zij stimuleren jongeren om big ideas te realiseren: sociaal ondernemende en innovatieve oplossingen voor een betere wereld. 02 geeft hen financiering, training en coaching. Meer dan 6000 projecten zijn al opgestart, waaronder een muziekprogramma Beat the Bullies en een nieuw jongerenmagazine Xplode.

www.o2thinkbig.co.uk

Collectief Goed

RENOVEREN OP ZIJN CREATIEFST

Collectief Goed is een Antwerpse coöperatie die leegstaande huizen verwerft en renoveert, om ze tegen haalbare prijzen te verhuren aan grote gezinnen met een klein budget. Voor zulke gezinnen zijn er momenteel amper sociale of simpelweg betaalbare woningen in de stad.

Hoe komen ze erop?

Het initiatief voor Collectief Goed komt van de armoedebestrijdingsorganisatie Samenlevingsopbouw Antwerpen. “We werken al sinds 2007 met een groep grote gezinnen in armoede”, vertelt Ellen Baert van Samenlevingsopbouw. “Ze huren bijna allemaal op de privémarkt en zijn heel slecht gehuisvest. Met z’n zessen in een een slaapkamerappartement, een slecht geïsoleerde woning boven een lawaaiërig café, huizen die bijlange niet in orde zijn. En er is geen uitweg. Kopen is financieel niet haalbaar, op een grote sociale huurwoning is het meer dan tien jaar wachten. Eigenaars van betere huurpanden weigeren vaak te verhuren aan een gezin met meer dan twee kinderen, of ze vragen een waarborg die niet haalbaar is. Wij zagen dat er tegelijk ook veel leegstand was. We konden een samenwerking opzetten met de sociale huisvestingsmaatschappij De Ideale Woning

om acht grote gezinnen te laten wonen in appartementen die leegstonden in afwachting van een collectieve renovatie.”

“Dat bood een tijdelijke oplossing, en het maakte voor ons aanschouwelijk welk effect een verbeterde woonsituatie heeft op gezinnen”, vertelt Baerts collega Annick De Rop. “We zagen mensen die letterlijk weer rechtop gingen lopen, die weer ruimte in hun hoofd hadden om werk te zoeken of Nederlands te leren, kinderen die niet meer moesten aerosollen... Het motiveerde ons om ook een langetermijnoplossing voor hen te zoeken.”

De Ideale Woning bleek negen leegstaande rijhuizen te hebben waarvan de renovatie voor de huisvestingsmaatschappij te duur was. Collectief Goed werd opgericht en kon ze in erfpacht krijgen.

Waarom werkt het?

Collectief Goed vult het gat tussen de sociale huisvestingsmaatschappij en de privémarkt. "Omdat we een privéonderneming zijn, kunnen we veel creatiever te werk gaan in de renovatie, waardoor die voor ons wél een haalbare kaart wordt. We kunnen bijvoorbeeld samenwerken met sponsors en met de sociale economie. Een deel van de renovatie wordt nu verzorgd door leerlingen van een technische school, en door mensen met werkstraffen. Bij dat alles betrekken we ook de gezinnen die de huizen zullen huren. Ze hebben inspraak in de verbouwingsplannen. Ze worden aandeelhouder van de coöperatie en dus mede-eigenaar."

Het kan groeien

Want er staan nog genoeg huizen leeg, zegt Baert. "Het bisdom heeft er bijvoorbeeld, en de provincie. Zij kunnen ook partners worden." Collectief Goed werkt volgens het principe van 'community land trust': het verwerft huizen, maar niet de gronden waarop de huizen staan. Die blijven van de vorige eigenaar. Op die manier blijven de huizen betaalbaarder.

Kan ik meedoen?

Ja, je kunt aandelen kopen in Collectief Goed en zo financieel bijdragen. Een pakket van tien aandelen is het minimum en kost 250 euro. "Het zijn geen aandelen waarop je een dividend krijgt, maar je krijgt wel honderd procent sociaal rendement", zegt De Rop. "En je kunt indien nodig na vijf jaar je aandelen weer inruilen voor je geld. Zie het als een betere plek dan de bank om je geld te parkeren."

www.collectiefgoed.be

Deze tekst verscheen eerder in De Standaard
www.destandaard.be/radicalevernieuwers.

**Collectief Goed is een van de
10 Radicale Vernieuwers van 2015.**

TWO FINGERS BREWERY

Prostaatkanker is wereldwijd de meest voorkomende kanker bij mannen. Zeven reclamemannen uit Groot-Brittannië bedachten een wel heel originele manier om middelen en aandacht te krijgen voor deze ziekte. In de sociale onderneming **Two Fingers Brewing** brouwen ze Aurelio. Lekker bier, dat je online en in supermarkten kan kopen. En goed bier, dat niet alleen prijzen won, maar waarvan de opbrengst volledig gaat naar onderzoek voor prostaatkanker. "Fight cancer, one beer at the time".

twofingersbrewing.co.uk

COOPBURO

Coöperaties zitten in de lift. Benieuwd of het model voor jouw concept kan werken? Hoe begin je er aan en waar krijg ik begeleiding? **Coopburo** biedt Coop workshops, advies en events aan waar zowel start-ups als ervaren coöperaties van kunnen bijleren.

www.coopburo.be

Rising You(th)

ALLEENSTAANDE NIET-BEGELEIDE MINDERJARIGE VREEMDELINGEN ZOEKEN HET HOGEROP

Even voorstellen: Minor-Ndako is een opvang- en begeleidingstehuis voor minderjarige vreemdelingen waar ook andere jongeren – uit bijzondere jeugdzorg – ondersteuning vinden. NATURE is een kansorganisatie die via klimsporten en buitenactiviteiten maatschappelijk kwetsbare jongeren helpt om te leren, zich te ontwikkelen en aan zelfvertrouwen te winnen. Twee klimpartners voor een sociale onderneming die hoog mikt.

Rising You(th) wordt een sociale onderneming die zich richt naar kwetsbare jongeren, in het bijzonder alleenstaande minderjarige vluchtelingen die een verblijfsstatuut verworven hebben en dus uitzicht moeten krijgen op opleiding en arbeidsmarkt. Precies wat Rising You(th) hen wil bieden. Het traject sluit aan bij de interesses van jongeren vanaf 14-15 jaar: sport, techniek, avontuur... ze leren touwtechnieken en krijgen zin om zich te verdiepen in klimmen en andere 'verticale' activiteiten. Daarna kunnen ze instappen in een breed opleiding- en ondersteuningstraject dat hen klaarstoomt voor de arbeidsmarkt onder de noemer 'A job to start life'.

“Met ons verdienmodel genereren we 360° impact”

“Onze organisaties werken al langer samen”, zegt directeur van Minor-Ndako **David Lowyck**. “NATURE ontfermt zich over jongeren die bij Minor-Ndako worden opgevangen. Vorig jaar organiseerden ze het project 100 kilometer verderdraagzaam, een staptocht met niet-begeleide minderjarigen. Uit die samenwerking groeide het idee voor een sociale onderneming.” Dat veronderstelt een businessmodel. “Klopt. Het eerste luik wordt de klimclub”, zegt **Benjamin Gérard**, coördinator van NATURE. “De opleiding, het tweede onderdeel, focust op het aanleren van industriële touwtechnieken. Het derde luik is de tewerkstelling voor de achttienplussers. David: “Rising You(th) heeft niet echt een locatie. Er zijn klimzalen en bij Minor-Ndako hebben we ruimte voor een klimtoeren. Onze diensten leveren we bij onze klanten.”

Outsourcing en dienstverlening

Ben vervolgt: “De jongeren leren in een loods met schuine daken en kale wanden hoe je veilig klimt, touwen ophangt of een gordel aandoet. De veiligheidsnormen in de industrie voor hoogtewerk zijn specifiek, dus daar gaan we intensief op focussen.” David: “We hebben contacten met verschillende sectoren die hoogtewerkers nodig hebben: telecombedrijven, windmolenbouwers, hoogspanningsleveranciers, schoonmaakbedrijven... Bedrijven die met ons in zee gaan, kiezen voor een vorm van maatschappelijk verantwoord ondernemen. Onze winst vervangt subsidies. Met ons verdienmodel genereren we 360° impact: op de integratie en toekomstkansen van de jongeren, op de beeldvorming over jonge vluchtelingen, op manier van werken van onze klanten én op de toekomst van beide vzw's.” Ben: “Onze dienstverlening gaat echt uit van de sterktes van de jongeren: we spreken hen aan op hun goesting, op een cruciale leeftijd. Ondertussen leren ze veel bij waarmee ze later verder kunnen. Ook jongeren die naar hun eigen land terug moeten, hebben daar iets aan. David beaamt: “De meesten volgen deeltijds onderwijs zoals lassen of elektromechanica, en onze opleiding is daar compatibel mee. Wij zorgen dat ze hun job op hoogte kunnen uitvoeren, zodat ze later meer kansen op werk krijgen. Voor de drie luiken – klimclub, opleiding en tewerkstelling – zijn we nu financiering aan het zoeken, onder andere via de Sociale InnovatieFabriek en het IWT, maar we willen subsidieonafhankelijk worden via de opbrengsten uit outsourcing en dienstverlening. Ben: “In onze opleiding kunnen we bovendien medewerkers uit bedrijven opleiden. Nog een onderdeel van ons verdienmodel dat integratie kan bevorderen.”

www.risingyou.be

BlueAssist

... HELP(T) MENSEN VERDER

Mensen willen graag helpen, maar weten vaak niet of hun aanbod gepast is of hoe ze het moeten aanpakken. BlueAssist vzw ontwikkelde een herkenbaar icoon dat een houvast biedt aan mensen die het moeilijk hebben om een eenvoudige vraag te stellen. Met behulp van BlueAssist-kaartjes of de app kunnen de mensen hun vraag stellen aan jou, een medeburger, een voorbijganger, een buschauffeur...

Initiatiefnemer **Geert Vandewalle**: "Vlaanderen telt ruim 660.000 mensen die dagdagelijkse informatie moeilijk begrijpen. Velen onder hen hebben het bovendien lastig om een eenvoudige vraag te stellen, zoals mensen met een verstandelijke beperking, beginnende dementie of met een taalbarrière. Deze hindernissen weerhouden hen er van om zelfstandig en met vertrouwen deel te nemen aan het dagelijkse leven. Ze mogen of kunnen enkel onder begeleiding op pad of blijven door deze communicatieve drempels liever thuis. Bovendien is het onbetaalbaar als deze mensen volledig professioneel ondersteund moeten worden, met als gevolg lange wachtlijsten in de zorg."

Communiceren is niet altijd makkelijk

Een BlueAssist-vraag bestaat steeds uit een hulpvraag en het BlueAssist-icoon. Zie je het icoon, dan weet je dat iemand je een eenvoudige vraag stelt waar ze jouw hulp bij nodig hebben. Het resultaat? Met BlueAssist durft Anke de buschauffeur aan te spreken en kan Simon alleen een SIM-kaart aanvragen in de Proximuswinkel. Riad geraakt bij het juiste loket om papieren aan te vragen. Solange wordt beter geholpen als ze even in de war is. Mieke kan de juiste halte vinden om op haar werk te geraken. Niels geeft zo gemakkelijker zijn bestelling door in een restaurant...

BlueAssist-vriendelijke gemeenten

48 gemeenten en 5 organisaties zijn al een engagement aangegaan om BlueAssist te promoten. Via infosessies, artikels en lokale campagnes stimuleren ze het gebruik van BlueAssist en zorgen ze dat het icoon herkend wordt door het grote publiek. Het personeel met klantcontacten krijgt een korte opleiding wat van hen verwacht wordt en hoe ze gepast kunnen reageren op vragen van mensen met taalbarrières. Herkennen van BlueAssist is een vast onderdeel van de opleiding voor de buschauffeurs van Vlaamse vervoersmaatschappij De Lijn.

Blue Assist vzw heeft de ambitie om in heel Vlaanderen, en op lange termijn ook ver over de Vlaamse grenzen heen, de zelfstandigheid van mensen met taalbarrières te vergroten en de goede burgerzin te stimuleren door een uitgebreid netwerk van bondgenoten uit te bouwen om een warme samenleving te creëren waarbij elkaar kunnen helpen centraal staat. In oktober 2014 startte een sensibiliseringscampagne met steun van de Vlaamse Overheid, Proximus en De Lijn. BlueAssist wordt succesvol verspreid. Er zijn ook organisaties gestart in het Verenigd Koninkrijk en Nederland. In 2016 wordt in Zwitserland een pilootproject opgezet.

www.blueassist.eu

KONING BOUDEWIJNSTICHTING

Vergrijzing is een van de grootste uitdagingen voor de samenleving aan het begin van de 21e eeuw. De verouderende bevolking zal de vraag in de gezondheidszorg, het concurrentievermogen en de economische groei van Europa veranderen. Hoe kunnen we omgaan met deze demografische veranderingen? Welke sociale innovaties buigen de problemen om in voordelen? De **Koning Boudewijnstichting** en partners verzamelden 20 Europese inspirerende projecten.

Meer info: www.kbs-frb.be. Zoek naar "Sociale innovatie om actief en gezond ouder te worden, casestudy's"

HET DAGELIJKS BESTAAN

Het Dagelijks Bestaan is een kleinschalige leer- en ervaringsplek in Zutphen, Nederland. Jongeren die vastgelopen zijn in het leven (privé, op school of in een werksituatie) krijgen er plaats om uit te zoeken wat ze nu echt willen in hun leven, waar hun kracht ligt en welke baan of opleiding bij hen past.

Lees het sterke verhaal van opvoeders An en Karel op www.hetdagelijksbestaan.nl

“Innoveren is niet zomaar nieuwe dingen bedenken, daarom vraagt het ook wat tijd. Je moet alle denkkaders radicaal in vraag durven stellen.”

Carmen Mathijssen

Programmacoördinator

Maatschappelijke projectwerking Cera

FIX MY STREET

Een gat in de weg? Losliggende stoep-tegels? De verlichting die niet meer werkt? Jij kent je buurt het beste en kan er ook wat aan de problemen doen. Op de website of app van **FixmyStreet** kunnen burgers schade melden op de openbare weg. Je moet je niet meer afvragen bij welke dienst je dit probleem moet melden, daar zorgt de website voor. Jij klikt op de kaart het probleem aan, en kan daarna meteen opvolgen of de je klacht wordt opgevolgd. FixmyStreet is een open source platform, ontwikkeld door Mysociety.org (UK) in 2007. In ons land kan je het gebruiken in Brussel sinds 2013.

fixmystreet.irisnet.be

THE SOCIAL COIN

Kettingbrieven kennen we allemaal nog uit onze jeugd jaren of in de huidige Facebookvariant. Het door een Spaanse non-profit gelanceerde **The Social Coin** gebruikt hetzelfde idee om de wereld te veranderen: een fysieke, gecodeerde munt die de eigenaar aan een vriend of onbekende geeft die hij heeft geholpen. De goede daad wordt gelogd via de QR-code op een website en de nieuwe eigenaar gebruikt de munt om weer iemand anders te helpen. Via de website kan je nagaan hoe je munt rondreist. Nadat de munt tien keer van eigenaar is gewisseld, plant je hem en groeit er een roos uit. Al meer dan 4000 rozen werden zo geplant! Pay it forward!

thesocialcoin.org/en

Solidare-it!

Iedereen kan af en toe hulp gebruiken. Goed nieuws is dat de meeste mensen ook graag helpen. Toch blijken vraag en aanbod elkaar vaak mis te lopen in een grootstad als Brussel, ondanks alle moderne communicatiemiddelen. Het internetplatform Solidare-it! wil hulpbehoevende inwoners uit Brussel in contact brengen met wie graag wil helpen. Jan Janssen is een van de vrijwillige bezielers achter het project.

“Aanvankelijk focusten we ons enkel op personen uit kansengroepen, maar van dat idee zijn we een beetje af gestapt. Via Solidare-it! kan iedereen in het Brusselse een hulpoproep doen. Zowel families met financiële problemen als een oude dame die moet verhuizen, maar evengoed jij en ik.”

Solidare-it! koos voor een onlineplatform wegens de vele mogelijkheden die het biedt om mensen met elkaar in contact te brengen. Maar wat met de Brusselaars die nauwelijks in contact komen met internet of over weinig computervaardigheden beschikken? "Daarvoor richten we ons ook naar de vele sociale organisaties die actief zijn in onze hoofdstad. Zij kunnen via hun netwerk meehelpen bij de zoektocht naar ad hoc hulp voor hun doelgroep. Lokale verenigingen moeten het vandaag vaak doen met minder subsidies en middelen, terwijl hun doelgroep er doorgaans niet kleiner op wordt."

“Veel mensen willen anderen graag helpen”

“Door een beroep te doen op de participatiemaatschappij, kunnen we de sociale doelstellingen makkelijker bereiken. Het verschil met traditioneel vrijwilligerswerk is dat wij mikken op eenmalige hulpverlening. Veel mensen willen anderen graag helpen, maar dan vooral wanneer het hen past en zonder eerst een langdurig engagement te moeten aangaan met een organisatie. Ons online vraag-aanbod-platform geeft hen die kans. Heel fijn zou zijn wanneer uit Solidare-it! ook duurzame contacten of vriendschappen groeien, maar dat is niet ons hoofdoel.”

www.solidare-it.org

Solidare-it! is een van de 10 Radicale Vernieuwers van 2015.

Peerby / WijDelen

Nog geen twee jaar geleden werd WijDelen.be in het leven geroepen. Tot grote tevredenheid van de nu ruim 17.500 Belgen die de organisatie verrasten door massaal gebruik te maken van het platform.

WijDelen.be is een idee van drie Gentse enthousiastelingen die de Vlaming willen leren delen. Delen heeft veel ecologische en sociale voordelen. Door te delen, kopen mensen minder, verbruiken ze minder materialen en minder grondstoffen. Dus dat is goed voor het milieu. Delen is ook sociaal: je leert je burens en buurt beter kennen. Iets lenen of uitlenen is de ideale gelegenheid om eens een praatje te maken met je burens. En bovendien is het ook goedkoper.

“Ons idee was om 100 à 150 Gentenaren bijeen te brengen. Items die ze wilden uitlenen, konden ze gratis aanbieden aan hun burens”, vertelt medeoprichter **Ludo Dhelft**. Het succes was overweldigend. “Op het einde van de testperiode waren meer dan 450 Gentenaren ingeschreven op het testplatform. We hadden ook een mailinglijst verzameld van ruim 1000 geïnteresseerden!” Delen is duidelijk in en surft mee op de huidige trends van *collaborative consumption* zoals de populaire sites van Cambio, fietsdelen, Airbnb, Uber, thuisafgehaald, ...

Het is ook een mooi voorbeeld van een Peer 2 peer (P2P) systeem, waarbij burgers elkaar opnieuw weten te vinden en verder helpen.

Peerby

Na een explosieve start, groeide het platform snel aan tot maar liefst 17.500 gebruikers. Er werd een tijdelijke samenwerking aangegaan met de Nederlandse Peerby-organisatie, waardoor naast de website ook de app werd gelanceerd. WijDelen.be/Peerby.be is gratis en vraaggestuurd: mensen kunnen een oproep plaatsen om iets te lenen en het systeem stuurt de aanvraag rond naar hun burens. De ontvangers kunnen via chat of mail afspreken met de aanvrager. Als ze iets niet hebben, kunnen ze dat ingeven. Het systeem houdt daar dan rekening mee en zal die persoon nooit meer vragen om dit specifieke object. Ludo Dhelft: “Populaire items die gezocht en uitgeleend worden zijn hakselaars, fietstassen,

“We willen meewerken aan de gedragsverandering van bezit naar gebruik”

kookmateriaal, ladders, fietskarren, reisguides en verhuisdozen. Kortom: gebruiksvoorwerpen die weinig gebruikt worden en dus makkelijk uitgeleend kunnen worden aan mensen uit de buurt.”

Dagelijks komen er een tiental leden bij op de website. “Mensen vroegen zich af waarom dit er niet eerder is gekomen, zo logisch lijkt het.” Waar dromen de innovatoren dan nu nog van? “We willen meewerken aan de gedragsverandering van bezit naar gebruik”, zegt Lieven D’hont, de andere oprichter. “We merken dat de mentaliteitsshift nog moet komen: veel mensen vinden het een leuk idee, maar hebben zich nog niet geregistreerd.”

Bent u al ingeschreven op WijDelen.be? Vandaag nog doen en kijken wat je kan (uit)lenen bij je burens!

www.wijdelen.be

WijDelen/Peerby kreeg van de jury de hoofdprijs in de wedstrijd Radicale Vernieuwers. Kijk op pagina 8 voor meer informatie over de Radicale Vernieuwers.

PARTAGO

In coöperaties verenigen mensen zich die een gemeenschappelijke nood of bezorgdheid hebben. Iedereen die gebruik wil maken van het aanbod van de coöperatie, kan coöperant worden door een stukje mee te financieren. Je wordt zo niet alleen mede-eigenaar van de cvba, maar bepaalt ook heel democratisch mee het beleid. Dit systeem van coöperaties bestaat al heel lang, maar wordt de voorbije jaren voor de meest uiteenlopende maatschappelijke noden gebruikt.

Partago is een pas opgerichte coöperatie van en voor huurders van duurzame (nu elektrische) wagens. Coöperanten krijgen een elektrische wagens in hun buurt ter beschikking, waartoe ze flexibel toegang hebben. Koop een prepaid krediet, kies een wagen aan een standplaats en breng hem terug op een plaats naar keuze.

www.partago.eu

LOMBOX LAADPALEN

In Utrecht startte een proefproject ‘retour-laadpalen’ voor elektrische auto’s. Daar kan je niet alleen je elektrische auto opladen (of een elektrische deelauto huren), maar ook stroom terug leveren. Dankzij een Vehicle2Grid systeem kan je je stroom halen uit bijvoorbeeld zonnepanelen van bewoners of bedrijven in de buurt. Je laadt je batterij ’s nachts op en als je ’s avonds terug komt lever je de stroom terug aan het net (op het moment dat iedereen thuis is en het stroomverbruik piekt). Wordt wat vandaag nog experimenteel is, binnenkort standaard?

www.lombox.nl/laadpalen.html

Rabot op je bord

KWALITEITSPRODUCTLIJN UIT GROENTEN- EN FRUITOVERSCHOTTEN

Bij de vzw Sociale Kruideniers Gent in de Pannestraat in de wijk Rabot kan je terecht voor een basisaanbod gezonde levensmiddelen. De winkel is er voor wie maandelijks niet genoeg onderhoudt voor voeding, onderhouds- en verzorgingsproducten. Uit deze sociale kruidenier ontstond op zijn beurt Rabot op je bord: met de groenten- en fruitoverschotten werd een heuse eigen productlijn opgezet van gezonde ambachtelijke voedingswaren als sandwichspreads en confituur.

“In 2010 startte de sociale kruidenier als een project onder de vleugels van Samenlevingsopbouw Gent vzw. Nu is het ondergebracht in een eigen vzw, Sociale Kruideniers Gent”, vertelt Nele De Wulf, verantwoordelijke opbouwwerker van de sociale kruidenier, terwijl ze ons een kijkje laat nemen tussen de glimmende winkelrekken en gonzende koelkasten. “Tegen 2020 zelfstandig opereren, los van Samenlevingsopbouw, is de bedoeling. Ons aan- en verkoopbeleid draait nu al break-even, we maken zelfs wat winst dankzij ‘Rabot op je bord’. Heel belangrijk, want we willen het winkelmodel van de sociale kruidenier ook elders uitrollen, samen met de sociale kruidenier van vzw Sivi en andere verenigingen en vzw’s. Een mobiele sociale kruidenier zit ook in de pijplijn.”

worden verzameld in distributiecentrales en gaan van daaruit naar voedselbedelingsinitiatieven. Met de sociale kruidenier wilden we daar een alternatief voor bieden. Mensen in armoede hebben recht op gezond en vers eten. Uit onze bevraging blijkt dat klanten vragen om verse producten. We werken daarom nauw samen met onze collega’s van de stadsakker op De Site, een akker vlakbij, die zelf uitkeek naar een extra afzetmarkt.”

Vrijwilligers leveren de ideeën

“Een dertigtal vrijwilligers komt wekelijks koken”, vervolgt Nele. “Klanten van de sociale kruidenier, bezoekers van het CAW Inloopcentrum en buurtbewoners. Om dat dagelijks te kunnen, zouden we mensen op basis van een sociaal tewerkstellingsstatuut willen aanwerven. Dat wordt de volgende grote stap: via lokale diensteneconomie – met onszelf als werkgever – mensen die het verst af staan van de arbeidsmarkt kansen geven op duurzame tewerkstelling. We mikken op een groeiscenario, we willen naar vijf voltijdse krachten. Daar werken we nu een businessplan voor uit. We willen in ieder geval verder professionaliseren en nieuwe partners zoeken, zoals sociale restaurants en cateraars. Hoe dan ook blijven de vrijwilligers de kern van het project. Zij zorgen ervoor dat wij een stadslabo zijn: ze participeren in de beslissingen, alle recepten worden samen met hen ontwikkeld. Een paar voorbeelden? Boterhamspreads van rode bieten, broccolihummus met citroen, seitan... en onze superlekkere ambachtelijke

“Mensen in armoede hebben recht op gezond en vers eten”

Het idee voor ‘Rabot op je bord’ ontstond aan het kookfornuis. “We kwamen op het idee om ook iets te doen met de overschotten van de kruidenier. Er is niks ergers dan eten te moeten weggooiden. Maar we hadden ook een bijkomende innovatieve activiteit nodig, extra inkomsten, bij voorkeur binnen een coöperatieve structuur. Kijk, gezonde, goedkope voeding is altijd onze leidraad geweest. De Voedselbanken verdelen ook overschotten, maar daar gaat het vaak om conserven en te gesuikerde producten. Die

confituren. De soepen verkopen we ook heel vlot aan de klanten van de kruidenier, net als de vegetarische spaghetti saus en de hutsepot. Met de vrijwilligers slagen we erin om op een namiddag bijna 100-150 producten klaar te maken. Er komen altijd genoeg mensen opdagen – meestal toch (lacht). Je hoeft niet eens te kunnen koken, zeg maar. Iedereen heeft een vrijwilligerscontract en we maken afspraken, maar vaste taken bedelen we niet. Iedereen weet wat hij moet doen! Onlangs schreven we een vacature uit voor nieuwe vrijwilligers om onze ploeg diverser te maken. Mensen uit een omtrek van twintig kilometer kwamen af op die vacature. We halen hen een beetje uit hun isolement, vandaar. Onze ontmoetingsruimte gaan we daarom zeker nog verder uitbouwen, want elkaar ontmoeten is eigenlijk het tweede grote doel van het hele project”, vertelt Nele De Wulf.

telkens weer wat ze ermee aan moet. Ja, de stad kijkt wel op naar dit project. Het zou ons erg helpen als ze ons zouden faciliteren, bijvoorbeeld door ons regelmatig groenteoverschotten van de groothandelsmarkt te bezorgen.”

De stad Gent en OCMW Gent hebben de handen in elkaar geslagen voor een beleid rond voedselverspilling en overproductie. Hoe vullen ze dat in? “Het is belangrijk dat mensen in armoede hierin géén goedkope oplossing voor voedselverspilling zijn, maar een volwaardige partner”, benadrukt Nele. “We hanteren bij Rabot op je Bord trouwens een tweeprijzenbeleid. Voor mensen met beperkte middelen die worden doorverwezen door OCMW, Straathoekwerk, Kind&Gezin of CAW hebben we sociale tarieven. Andere klanten kopen de producten tegen de marktprijs. De opbrengst vloeit rechtstreeks terug naar de sociale kruidenier. Op termijn willen we afhaalpunten creëren voor mensen die niet aangesloten zijn bij de Sociale Kruidenier. We hebben sinds april een webshop waar we op termijn veel van verwachten. En vanaf het najaar gaan we vaker naar markten en evenementen.

“We hanteren bij Rabot op je Bord een tweeprijzenbeleid”

Faciliteren is belangrijker dan geld

Voor het idee van een kookactiviteit met vrijwilligers vroeg Rabot op je bord 2500 euro subsidie aan bij de Gezondheidsdienst van de Stad Gent. “Dankzij die subsidie konden we het project uitbouwen en keukengerei kopen. Voordien brachten mensen zelf hun mixer mee (lacht). Naast onze eigen overschotten hebben we ook aanvoer uit supermarkten. Onze creatieve ploeg weet

Een balans? We merken echt dat onze productlijnen lopen. Ons producten zijn ultra-duurzaam dankzij de erg korte keten. De groenten worden lokaal geproduceerd én geleverd met de bakfiets. En moeten we al eens bijkopen, dan gaan we naar de buurtwinkel. Ook al duurzaam”, glundert Nele.

Webshop: www.rabotsite.be/nl/shop

Facebook: **Sociale Kruidenier Pannestraat**

“Wij willen goede ideeën onder de aandacht brengen, zelfs al zullen ze niet allemaal overleven. Het gaat om de vonken die ze geven.”

Bert Bultinck

Adjunct-hoofdredacteur De Standaard

'Eet u mee?' brengt buurtgenoten samen aan de eettafel. Mensen die van gezelligheid houden, schuiven aan bij hun buurtgenoten die toch al thuis koken. Eet U Mee wil mensen uit de buurten in Amsterdam verbinden. De organisatie is een sociale onderneming. Initiatiefnemers Fabienne en Klaartje geloven dat Eet U Mee financieel duurzaam moet zijn. Het streven is om kostendekkend te zijn en een zo hoog mogelijke sociale impact te realiseren.

www.eetumee.nl

Het **Food surplus Entrepreneurs Network** werd onder meer opgericht door de Vlaming Joris Depouillon. Op een reis van een jaar langs duurzame bedrijven in Turkije, Burkina Faso en Frankrijk ontstond het idee om bedrijven en innovatoren die voedselverspilling tegengaan met elkaar te verbinden. Het doel: ervoor zorgen dat voedsel niet langer op de afvalberg belandt. Sociaal ondernemers verwerken (bijna) afgedankt voedsel bijvoorbeeld tot soep of confituur of gebruiken het in sociale restaurants.

In België zorgen ook de Sociale InnovatieFabriek en de koepel van milieuondernemers in de sociale economie KOMOSIE voor ondersteuning van nieuwe initiatieven.

<http://fsenetwork.org>
www.komosie.be

Thea Swing

SPORT- EN SPELMATERIAAL VOOR MENSEN MET EEN BEPERKING

De Thea Swing is een schommelrelax voor mensen met een fysieke beperking. Op het vlak van sport- en spel-materiaal voor die doelgroep bestonden er tot voor kort weinig goede en betaalbare oplossingen. Een veilige schommelervaring wordt enkel geboden door grote plasticen schommelkuipen die moeilijk te transporteren of te monteren zijn. De Thea Swing is heel anders. Het is een superhandige lichtgewichtschommel die cocreatief ontwikkeld werd door de jonge ondernemer Manu Vollens en Thea, een meisje met het Syndroom van Rett. Op een veilige en aangename manier kunnen schommelen én relaxen was de insteek. Om tot het uiteindelijke ontwerp te komen, ontwikkelde Thea Swing eerst zelfs enkele prototypes. Manu Vollens en Thea Swingpartner Vincent De Dobbeleer, in een vroeger leven strategie- en marketingmanager bij de duurzame energieleverancier Eneco, werken nu samen volop aan een on- en offlinecommunity van sport- en spel-materiaal voor mensen met een beperking.

www.theaswing.com

“We creëren een on- én offline community die mee de ontwerpen bedenkt”

Vincent De Dobbeleer

De Tour de France ken je. Maar in Frankrijk vallen ook heel wat pareltjes te ontdekken die niet de media halen, zeggen de initiatiefnemers van ‘**Tour de France Alternative**’. Op de website vind je per thema en regio een overzicht van kleinschalige, baanbrekende projecten die allen – vaak onder de radar van de media – werken aan een duurzame en solidaire wereld. Van fair geproduceerde jeans ‘made in France’ tot een aftands buurtcentrum in Brest dat de buurtbewoners tot een toeristische trekpleister maakten: ontdek ze op www.tourdefrancedesalternatives.fr

PRAKTIJKSAFARI

Het **Midpoint Center for Social Innovation (MCSI)** uit Tilburg en de Sociale InnovatieFabriek organiseerden eerder dit jaar een tweedaagse safari over sociale innovatie en sociaal ondernemerschap in Antwerpen en Tilburg. We fietsen er langs indrukwekkende initiatieven die de wereld verbeteren, zoals de ‘open source’ boerderij Piet van Meintjeshoeve waar een fab lab is uitgebouwd, je ter plekke ijs kan maken van rauwe melk of mee kan brainstormen over manieren om afval te hergebruiken. Lees het verslag op de website van de Sociale InnovatieFabriek en op de blog van MCSI.

www.pietvanmeintjeshoeve.nl
www.midpointcsi.nl/blog

Armen Tekort

Langdurige armoede leidt niet alleen tot materiële tekorten, maar ook tot psychische kwetsuren. Mensen die lang in armoede leven, verliezen vaak elke vorm van eigenwaarde en zien (én grijpen) daardoor geen kansen meer.

De Antwerpse vzw ArmenTekort wil daar iets aan doen, vertelt mede-oprichter **Theo Vaes**. "In Antwerpen leven naar schatting 8000 mensen in kansarmoede. Door hun gebrek aan eigenwaarde 'pakt' de traditionele hulpverlening niet. Daarom hebben wij, na drie jaar onderzoek en gesprekken met een honderdtal Belgische en internationale wetenschappers en academici, deze vzw opgericht."

Het is een typisch buddyproject: kansrijke vrijwilligers doen activiteiten met kansarme burgers. Maar het is wel de bedoeling dat zij tijdens het traject op zoek gaan naar hun krachten en talenten. "Het bijzondere is dat wij niet mikken op de typische vrijwilligers die op zoek zijn naar een zinvolle tijdsbesteding. Ons doelpubliek bestaat uit drukbezette mensen, ondernemers bijvoorbeeld, die toch tijd willen maken voor zo'n engagement. En ook uniek: wij investeren bijna uitsluitend in de opleiding van die kansrijken. Ze leren onder meer anders te kijken naar de wereld en de verdoken krachten en talenten van hun buddy op te sporen. En achteraf zijn er nog extra opleidingen rond empowerment, zodat die kleine ontdekkingen systematisch in de verf gezet kunnen worden."

Vaes: "We hoopten op 50 kansrijke buddy's, maar dat werden er intussen al 90. We merken dat mensen – zelfs als ze erg weinig tijd hebben – bereid zijn om zich te engageren, zolang ze zelf een duidelijk verschil kunnen maken. Door één persoon blijvend te helpen, bereik je meer dan door geld te storten voor een of ander goed doel."

www.armentekort.be

Deze tekst verscheen eerder in DS Avond.

Sociale innovatie wereldwijd

De Sociale InnovatieFabriek scout ook internationaal naar mogelijkheden om sociale innovatie en sociaal ondernemerschap op de agenda te plaatsen. Daarvoor werkt ze samen met broeder- en zuster organisaties als:

WALLONIË → UNIPSO (Union des entreprises à profit social) vertegenwoordigt, verdedigt en promoot social profit bij overheden en andere maatschappelijke actoren.

www.unipso.be

NL → Kennisland gaat op zoek naar nieuwe manieren van innoveren om complexe maatschappelijke uitdagingen aan te gaan. Kennis is daarbij het sleutelwoord. Een samenleving kan vernieuwend zijn wanneer kennis, talenten en ervaringen worden opgedaan en gedeeld. Kennisland ontwikkelt oplossingen voor de vraagstukken die zich aandienen tijdens de transformatie naar een kennissamenleving en loopt voorop in dit proces.

www.kennisland.nl

NL → Social enterprises zijn sociale ondernemingen met een maatschappelijk doel, die tegelijk de managementprincipes van de private sector hanteren. Geld is niet het hoofddoel, wel een middel om de werkelijke missie te bereiken: maatschappelijke winst voor iedereen creëren. Social enterprise NL is de drijvende kracht achter die groeiende beweging van sociaal ondernemers.

www.social-enterprise.nl

UK → Nesta is een Britse innovatie-organisatie die mensen helpt om hun innovatieve oplossingen voor maatschappelijke problemen uit te werken. De organisatie doet dit door praktijkbegeleiding, partners samenbrengen of via diepgaand onderzoek.

www.nesta.org.uk

UK → The Young Foundation gelooft dat de structurele ongelijkheden in ons sociaal-economisch systeem niet onoverkomelijk zijn. The Young Foundation onderzoekt hoe ze ontstaan en gedijen en werkt samen met overheid, private sector en burgers om er innovatieve oplossingen voor uit te werken.

www.youngfoundation.org

UK → UnLtd ondersteunt sociale ondernemers in de UK die de samenleving willen verbeteren via het wereldwijde UnLtd netwerk. De organisatie investeert ook rechtstreeks in individuen via financiering, netwerken en praktische ondersteuning.

<https://unltd.org.uk>

FR → Le comptoir de l'innovation is een bedrijf dat sociaal ondernemerschap in Frankrijk en in de wereld ondersteunt, promoot en erin investeert. Het biedt innovatieve oplossingen voor alle soorten organisaties: publieke sector, grote bedrijven, financiële instellingen en aan iedereen die zich wil engageren in innoverende sociale ondernemingen.

www.lecomptoirdelinnovation.com

EUROPA → Seismic staat voor *Societal engagement in science, mutual learning in cities*. Dit door de Europese Unie ondersteunde project wil urban innovation onderzoeken en aanwakkeren. Ook in België ontstond een nationaal platform waarbij denkers, doeners en creatievelingen (waaronder de Sociale InnovatieFabriek) reflecteren over de maatschappelijke uitdagingen van steden.

www.seismicproject.eu

EUROPA → Collective Awareness Platforms for Sustainability and Social Innovation (CAPS) is een Europees netwerk van organisaties en burgers die via ICT-systemen netwerken willen stimuleren. Gelinkt aan sociale media en het *Internet of Things* kunnen dergelijke systemen collectieve kennisopbouw stimuleren en innovaties doen ontstaan.

<http://caps2020.eu>

EUROPA → Euclid Network wil maatschappelijk middenveld en sociaal ondernemers in Europa en daarbuiten versterken als drijfkracht van verandering. Daartoe organiseert het netwerk ontmoetingen en netwerken, zet het nationale en internationale projecten op en gaat het lobbyen bij Europa.

www.euclidnetwork.eu

INTERNATIONAAL → Social Innovation Exchange (SIX)

is een wereldwijd netwerk van sociale innovatoren. Volgens SIX worden mensen over de hele wereld betere innovatoren door het delen van methodes en het uitwisselen van oplossingen. *Peer learning* is daarbij belangrijk. SIX werkt ook samen met overheden, bedrijven, academici en toonaangevende sociale vernieuwers om sociale innovatie te accelereren.

www.socialinnovationexchange.org

INTERNATIONAAL → Innovation labs, business incubators, een social enterprise community centre en events.

Wereldwijd organiseren de **ImpactHUBS** (van Amerika tot Japan) plekken waar mensen elkaar inspireren en samenwerken en waar ze de tools vinden om een eigen idee uit te werken.

www.impacthub.net

INTERNATIONAAL → Je hebt een goed idee, maar weet niet via wie en hoe je het kan uitvoeren? Bij **The Sense Network** wordt je idee gekoppeld aan de juiste talenten. Iedereen, ook grote bedrijven, kan meehelpen. Samen help je het product of de strategie ontwikkelen. Het doel: "To make things better and make better things".

www.thesensenetwork.com

INTERNATIONAAL → In de no nonsensebeweging **Make Sense** zijn jonge geesten welkom die sociaal ondernemend willen werken of anderen daarbij willen helpen. Sociale ondernemers uit de hele wereld posten op de website hun uitdagingen en iedereen kan online of offline (via events zoals Hold-Ups of HackSense) mee aan de slag.

www.makesense.org

INTERNATIONAAL → Ashoka is een wereldwijd netwerk van drieduizend sociale ondernemers in tachtig landen dat ook actief is in België. Het ondersteunt oplossingen voor maatschappelijke en ecologische uitdagingen van innovatieve ondernemers. De Ashoka-rolmodellen of 'fellows' inspireren dan weer anderen in de samenleving om ook change makers te worden.

www.ashoka.org

**“Waar een wil is,
is een weg
en je hebt een
mond om het te
vragen!”**

Marieke Vervoort
Rolstoelatlete

Wie is wie? Het fabrieksteam

Kaat Peeters

Directeur Kaat draagt de operationele eindverantwoordelijkheid voor de organisatie en coördineert het team. Naast de uitbouw van het netwerk van de Fabriek, volgt Kaat internationale ontwikkelingen op en speurt ze naar extra kansen voor sociaal innovatoren en -ondernemers.

kaat@socialeinnovatiefabriek.be

Heidi Boonen

Office Manager Heidi is verantwoordelijk voor de vlotte organisatie van de administratie, personeelsbeheer en financiën, zoals de ruilmunt SIF. Dankzij Heidi's sterke schouders blijft de Fabriek soepel draaien.

heidi@socialeinnovatiefabriek.be

Karen Hiergens

Community & communication manager Karen vind je vaak bij verenigingen en bedrijven die inspiratie en informatie willen over sociale innovatie of sociaal ondernemerschap. Ze staat in voor de communicatie en de uitbouw van het netwerk van de Fabriek.

karen@socialeinnovatiefabriek.be

**Marleen
Adriaensen**

**Bernard
Fornoville**

**Kathleen
Melis**

Procesmanagers Marleen, Bernard en Kathleen zorgen ervoor dat je idee vleugels krijgt. Ze voeren intake-gesprekken, plannen versterkingssessies en zoeken hefboomen om je concept een doorstart te geven.

marleen@socialeinnovatiefabriek.be

bernard@socialeinnovatiefabriek.be

kathleen@socialeinnovatiefabriek.be

Stien Coessens

Als promotie- en eventmedewerker staat Stien in voor de vlotte logistieke organisatie van activiteiten. Ze baant zich een weg doorheen praktische afspraken en eventpromotie.

stien@socialeinnovatiefabriek.be

Caroline Godts

Kennismanager Caroline houdt je op de hoogte van de recentste onderzoeken, vormingen en projecten over sociale innovatie, maatschappelijke impactmeting of businessmodellen. Ze daagt bedrijven en sectoren uit om sociale innovatie bovenaan op de agenda te plaatsen.

caroline@socialeinnovatiefabriek.be

Tomas De Groot

Als coördinator van het actie-onderzoek maatschappelijke impact gaat Tomas twee jaar lang op pad met coaches, organisaties en bedrijven. Samen onderzoeken ze hoe ze hun maatschappelijke impact helder kunnen krijgen en verbeteren. Die ervaring deelt hij zodat anderen ook hun maatschappelijke impact in kaart kunnen brengen.

tomas@socialeinnovatiefabriek.be

SOCIALE INNOVATIE FABRIEK

www.socialeinnovatiefabriek.be

www.facebook.be/SocialeInnovatieFabriek

[#SocInnoFabriek](https://twitter.com/SocInnoFabriek)

www.youtube.be/SocInnovatieFabriek

[Sociale InnovatieFabriek](https://www.linkedin.com/company/SocialeInnovatieFabriek)

www.pinterest.com/socialeinnovati

Colofon

'Innovatie waar iedereen bij wint #2' is een uitgave van de Sociale InnovatieFabriek.

Brussel, september 2015

Redactie:

Karen Hiergens, Stien Coessens, Wieland De Hoon, Kaat Peeters, Dorien Knockaert, De Standaard (p. 16, 19, 25 en 39)

Eindredactie:

Karen Hiergens i.s.m. Wieland De Hoon

Vormgeving:

Marc Provoost

Fotografie:

Frank Toussaint, Fred Debrock

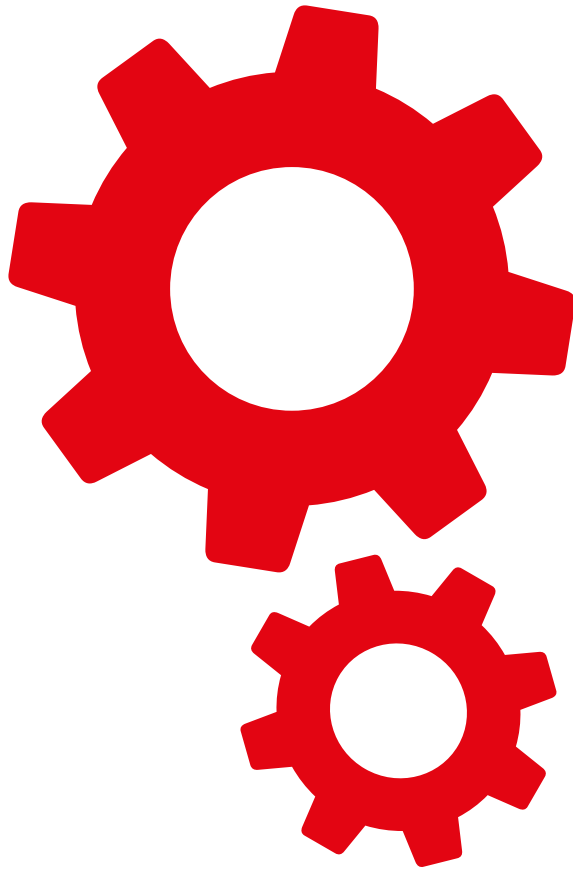
Verantwoordelijke Uitgever:

Kaat Peeters, Sociale InnovatieFabriek, Ravensteingalerij 28, 1000 Brussel

© Sociale InnovatieFabriek

Volledige of gedeeltelijke overname van de teksten wordt aangemoedigd mits verwijzing naar en kennisgeving aan de Sociale InnovatieFabriek.

www.socialeinnovatiefabriek.be

Vlaamse
overheid

